

УДК 619:636.1

ДИНАМІКА ПОШИРЕННЯ ГЕРПЕСВІРУСНИХ ІНФЕКЦІЙ КОНЕЙ ПЕРШОГО ТА ДРУГОГО ТИПІВ В ДЕЯКИХ ГОСПОДАРСТВАХ УКРАЇНИ

Галатюк О.Є. д.вет.н., професор

Бегас В.Л. к.вет.н., доцент

Радзиховський М.Л. к.вет.н., старший викладач

Антонюк А.А. аспірант

Житомирський національний агроєкологічний університет, м. Житомир

Анотація. В даній роботі зібрано та узагальнено результати досліджень протягом останніх п'яти років, щодо поширення герпесвірусних інфекцій коней першого та другого типів в деяких господарствах України. Було встановлено, що ступінь інфікованості коней герпесвірусною інфекцією першого типу становила 28 - 46 %, герпесвірусною інфекцією другого типу 35 - 55 %.

Ключові слова: ГВК 1 - герпесвірусна інфекція коней першого типу; ГВК 2 герпесвірусна інфекція коней другого типу; РДП-реакція дифузійної преципітації;

Актуальність проблеми. В останні десятиріччя розвитку конярства не надавалось належної уваги. В 2008 поголів'я коней знизилось на 200 тис. голів в порівнянні з 2000 роком і становила 600 тис. голів. Однак зростає кількість племінних коней в племрепродукторах [1].

На сьогоднішній день в кінних заводах та племрепродукторах господарствах України реєструються герпесвірусні інфекції коней першого та другого типів. Тому своєчасна діагностика інфекційних хвороб дає можливість вчасно розробити і провести лікувальні та профілактичні заходи.

Герпесвірусна інфекція першого типу викликає гострі респіраторні захворювання лоша́т у віці 6-9 місяців, аборт у жеребних кобил і паралітичний синдром. Хворі кобили частіше абортують на 8 - 10 місяці жеребності, в деяких випадках можуть абортувати і на шостому. Аборти у господарствах можуть сягати до 90 % від маточного поголів'я. Причому загальний стан кобили після абарту суттєво не змінюється, дуже рідко бувають ускладнення у вигляді нервової форми [2,3]. Жребці-плідники частіше бувають носіями даної інфекції. ГВК 1 та ГВК 2 передаються аліментарно і під час парувальної кампанії [1].

Герпесвірусна інфекція коней другого типу локалізується, в основному, в лімфоцитах крові. Даний збудник вражає частіше молодняк викликаючи респіраторну форму, а у дорослих коней протікає зазвичай латентно. Рівень вірулентності збудника підвищується у випадку зниження загальної резистентності організму. Ступінь ураження ГВК 2 при дослідженні коней в країнах Європи становить 68 - 93 % [4,5].

Завдання досліджень. Шляхом серологічної діагностики встановити поширення герпесвірусних інфекцій першого та другого типів у деяких кінних господарствах України за 2006 - 2010 роки.

Матеріали та методи дослідження. Матеріалом наших досліджень були сироватки крові коней. Досліджувані тварини утримуються в господарствах різних регіонів України. Серологічні дослідження проводили в реакції дифузійної преципітації на виявлення преципітуючих антитіл, щодо герпесвірусної інфекції першого та другого типів.

Діагностику герпесвірусних інфекцій коней першого та другого типів проводили згідно методичних рекомендацій «Діагностика герпесвірусних інфекцій коней першого та другого типів» [6].

Результати дослідження. За період з 2006 по 2010 рік нами були проведені моніторингові дослідження, щодо інфікованості коней герпесвірусною інфекцією першого та другого типів. Отримані результати представлені в таблиці 1.

Таблиця 1

Моніторинг герпесвірусних інфекцій коней першого та другого типів за 2006 - 2010 рік

Роки	Досліджено голів	Позитивні до ГВК-1 в РДП	Позитивні до ГВК-2 в РДП	У тому числі позитивні до ГВК-1 та ГВК-2
		голів	голів	голів

2006	171	65	94	62
2007	164	75	70	66
2008	165	58	77	51
2009	424	117	149	78
2010	341	134	143	126
Всього	1265	449	533	383

Як видно з таблиці 1 в період з 2006 по 2010 роки було досліджено в реакції дифузійної преципітації 1265 тварин. З них позитивно прореагували до герпесвірусної інфекції першого типу 449 тварин, до герпесвірусної інфекції другого типу 533 тварини, а сумісно уражені герпесвірусними інфекціями першого та другого типів 383 тварини.

Проаналізувавши епізоотичну ситуацію, щодо поширення ГВК 1 та ГВК 2 типу та їх сумісного перебігу у відсотковому співвідношенні отримали результат представлений на рисунку 1.

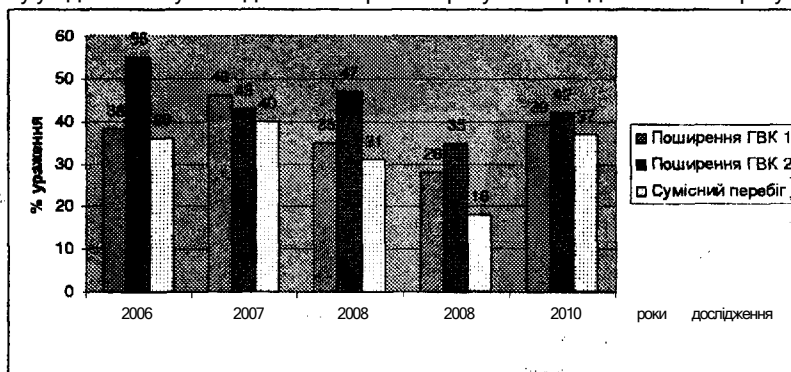

Рис. 1 Ступінь інфікованості ГВК 1, ГВК 2 типу та при їх сумісному перебігу

З даного рисунку відмічено зниження поширеності герпесвірусної інфекції другого типу від 55 % у 2006 році до 35 % у 2009 році. Інфікованість коней герпесвірусною інфекцією першого типу змінювався синусоїдно і в різні роки було уражено від 28 % у 2009 році до 46 % у 2007 році. Сумісне ураження ГВК 1 та ГВК 2 типу змінювався також у вигляді синусоїди і становив у деяких господарствах України від 18 % у 2009 році до 40 % у 2007 році.

Встановлено, що найнижчий ступінь інфікованості в 2009 ГВК 1 типу - 28 %, ГВК 2 типу - 35 %, сумісно уражені двома типами вірусу 18 %. Даний позитивний показник зниження інфікованості коней герпесвірусними інфекціями отримали за рахунок застосування нових профілактичних препаратів, а саме пребіотика «Біомін» та сорбента «Мікофікс».

Нами також було проведено моніторингове дослідження коней по деяких регіонах України на наявність преципітуючих антитіл до герпесвірусної інфекції першого та другого типів. Результати дослідження представлені в таблиці 2.

Таблиця 2

Моніторинг досліджень коней в деяких регіонах України на наявність антитіл до герпесвірусної інфекції першого та другого типу

Області України	Досліджено, гол	Позитивно реагуючих до ГВК1, %	Позитивно реагуючих до ГВК 2, %
Тернопільська	927	36,9	47,7
Житомирська	250	16,8	14,4
Київська	77	15,6	16,9
Хмельницька	27	14,8	11,1

Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини

Луганська	20	20,0	0
Чернівецька	11	0	9,1
Донецька	9	11,1	0

З данної таблиці видно, що найвищий відсоток уражених коней, герпесвірусними інфекціями першого та другого типів, утримується в господарствах Тернопільської області. Також було встановлено, що Чернівецька область благополучна, щодо поширення ГВК 1 типу, а Луганська та Донецька області благополучні, щодо поширення ГВК 2 типу.

Висновки

1. Провівши дослідження сироваток крові коней в реакції дифузійної преципітації в кількості 1265 проб встановлено:

- позитивно прореагували до герпесвірусної інфекції першого типу 449 тварин;
- позитивно прореагували до герпесвірусної інфекції другого типу 533 тварини;
- сумісно уражені ГВК 1 та ГВК 2 типу 383 тварини.

2. Встановлено, що найвищий ступінь інфікованості коней герпесвірусними інфекціями першого та другого типів знаходиться в Тернопільській області. Чернівецька область благополучна, щодо поширення ГВК 1 типу, а Луганська та Донецька області благополучні, щодо поширення ГВК 2 типу.

3. Ступінь інфікованості коней герпесвірусною інфекцією першого типу протягом останніх п'яти років становила від 28 до 46 %, герпесвірусною інфекцією другого типу від 35 до 55 %, ГВК 1 та ГВК 2 типу від 18 до 40 %.

Література

1. Галатюк О.Є. Ринопневмонія / О.Є. Галатюк // *Заразні хвороби коней - Видавництво «Волинь»*. - Житомир, 2003. - С. 75 - 93.
2. Ринопневмонія лошадей / В.Н. Сюрин, А.Я. Самуйленко, Б.В. Соловьев, Н.В. Фомина // *Вирусные болезни животных. М.: ВНИТИБП. 1998. С. 648 - 659.*
3. Юров К.П. Герпесвирусные инфекции / К.П. Юров // *Инфекционные болезни лошадей. - М., 2000. - С. 18-37.*
4. Jolly P.D. Viruses associated with respiratory disease of horses in New Zealand: an update / P.D. Jolly, Z.F. Fu, A. J. Robinson // *New Zealand Veterinary Journal. -1986. - Vol. 34. - P.46-50.*
5. Respiratory disease in foals and the epizootiology of equine herpesvirus type 2 infections / Z.F. Fu, A.J. Robinson, G.W. Homer [et al.] // *New Zealand Veterinary Journal. - 1986. - Vol. 34. -P. 152-155.*
6. Діагностика герпесвірусних інфекцій коней першого та другого типів: метод, рек. / [О.Є. Галатюк, В.Л. Бегас, А.І. Каньовський та ін.]. - Житомир, 2010. - 21 с.

ДИНАМИКА РАСПРОСТРАНЕНИЯ ГЕРПЕСВИРУСНЫХ ИНФЕКЦИЙ ЛОШАДЕЙ ПЕРВОГО И ВТОРОГО ТИПОВ В НЕКОТОРЫХ ХОЗЯЙСТВАХ УКРАИНЫ

Галатюк А.Е. д.вет.н., професор

Бегас В.Л. к.вет.н., доцент

Радзиховский Н.Л. к.вет.н., старший преподаватель

Антонюк А.А. аспирант antonvuk.doc@mail.ru

Житомирский национальный агроэкологический университет

В данной работе собранно и обработано результаты исследований в течение последних пяти лет, относительно распространения герпесвирусных инфекций лошадей первого и второго типов в некоторых хозяйствах Украины. Было установлено, что степень инфицированности ГВЛ 1 типа составила 28 - 46 %, ГВЛ 2 типа 35 - 55 %.

Ключевые слова: ГВЛ 1 - герпесвирусна інфекція лошадей первого типа; ГВЛ 2 герпесвирусна інфекція лошадей второго типа; РДП - реакция диффузной преципитации;

DYNAMICS OF SPREADING HERPES-VIRUS INFECTIONS OF HORSES OF 1 AND 2 TYPE IN SOME COMPANIES OF UKRAINE

Galariuk O.Ie. Doctor of Veterinary, Professor

Begas V.L. Candidate of Veterinary, Associate Professor

Radzykhovskiy M.L. Candidate of Veterinary, Chief Instructor

Antoniuk A.A. Post-Graduate Student

Zhytomyr National Agrarian and Ecological University

Випуск 23, Частина 2, Том 1

The given paper describes, collects and generalizes the results of researches during recent five years regarding to spreading herpes-virus infections of first and second types in some Companies of Ukraine. It was defined the stage of contamination of horses with herpes-virus infection of 1 type totaled 28 - 46 %, herpes-virus infection of 2 type 35 - 55 %.

Key words: HVH 1 - herpes-virus infection of 1 type; HVH 2 herpes-virus infection of 2 type; РДП - reaction of diffusion precipitation;